

SỰ KHÔNG NHẤT QUÁN GIỮA GIÁO DỤC ÂM NHẠC VÀ DI SẢN VĂN HÓA PHI VẬT THỂ

GS.TS. Tokumaru Yosihiko

Tóm tắt: Ở các nước châu Á, rất nhiều loại hình nghệ thuật trình diễn truyền thống khác nhau được những người mang truyền thống thực hành. Giả sử có các nước là A, B và X; và rằng nước A truyền lại các hình thức nghệ thuật trình diễn A1, A2, và Ax. Tương tự như vậy, nước B có các hình thức nghệ thuật trình diễn B1, B2 và Bx. Những người mang hình thức A1 có xu hướng thực hành hình thức đó mà không biết đến các hình thức A2 và Ax. Thậm chí trong trường hợp các hình thức A1 và B1 có chung nguồn gốc và một số đặc điểm chung, không chỉ những người thực hành mà cả dân tộc A và B đều không có cơ hội nhận biết thực tế đó.

Một loạt những thành công của UNESCO đối với việc bảo tồn di sản văn hóa phi vật thể và kiệt tác truyền khẩu của nhân loại được mong đợi sẽ làm tăng lên sự thừa nhận từ cả hai phía. Nói cách khác, những thành công của UNESCO sẽ thúc đẩy ít nhất 3 xu hướng sau: 1) khiến những người mang hình thức A1, ví dụ vậy, và địa điểm A1 được đặt vào một khuôn khổ rộng hơn; 2) khiến những người mang hình thức A2 và Ax, ví dụ vậy, nhận biết về sự tồn tại của hình thức A1; và 3) khiến dân tộc A, ví dụ vậy, hiểu rằng các nước B và X cũng sở hữu di sản của mình một cách ngang bằng.

Lấy Nhật Bản làm ví dụ, UNESCO đã công nhận 5 thể loại truyền thống là kiệt tác truyền khẩu của nhân loại. Tôi tin rằng những thể loại đó sẽ được các thành viên truyền tiếp trong những thập kỷ sau đây. Tuy nhiên, điều cần thiết là phải xây dựng nên một lớp khán giả rộng hơn để những thể loại đó có thể sống được thực sự. Giáo dục âm nhạc là cái đóng góp vào sự hình thành lớp công chúng tương lai ở Nhật Bản. Không may, chương trình giáo dục âm nhạc ở Nhật Bản không đáp ứng được việc học những thể loại truyền thống đó. Tôi muốn chỉ ra sự trái ngược này như một vấn đề cần được giải quyết trong tương lai gần.